

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1'20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K.

Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.

Italijani odhajajo.

Veliko dni je že poteklo od podpisa rapalske pogodbe. Mnogi so pričakovali — opravičeno — da nam izročijo Italijani takoj po podpisu pogodbe vse ono ozemlje, ki je bilo pri-sojeno naši državi, ampak Italijani niti mislili niso na to, temveč so hoteli izsiliti najpoprej še marsikatero gospodarske koristi od nas, predno nam izročijo ono, kar je naše in kar so oni protipravno držali v svojih rokah.

Italijani so poskušali doseči marsikaj, ker so upali, da bomo mi mehki in odjenljivi, dokler držijo oni v svojih rokah velik del Dalmacije in Sušak. Pa tukaj so se temeljito zmotili, ker naša vlada je stala vedno na stališču, da ne stoji trgovinska pogodba v nobeni zvezi z zasedenim ozemljem, ki ga morajo Italijani zapustiti in nam izročiti že na podlagi same rapalske pogodbe.

To zadržanje naše vlade je bilo popolnoma pravilno in danes vidimo tudi že uspehe te odločne politike. Italijani zapuščajo Dalmacijo, lepo pristanišče Sibenik je že v naših rokah in v par dneh bo v naših rokah vse ono ozemlje, ki nam je bilo prisojeno v rapalski pogodbi in od nas samih je odvisno, kdaj bodo morali Italijani zapustiti tudi one naše kraje, ki ostanejo za enkrat v njihovi oblasti.

Da Italijani odhajajo in odjenjujejo nasproti nam, to je posledica tega, da so oni prišli do prepričanja, da se je naša mlada država že močno utrdila in da ni nobenega upanja, da bi jo domači nemirneži razbili. Na tem upanju je do sedaj slonela vsa italijanska politika nasproti nam, naši klerikalci, hrvatski radičevci in pravaši so dajali s svojo protinarodno politiko Italijanom poguma, da so se tako sovražno vedli proti naši državi.

Čas je pokazal, da italijanski upi niso bili utemeljeni, da so protinarodne in protidržavne stranke v Jugoslaviji preslabe, da bi mogle ovirati ureditev, napredek in razvoj države, kaj še-le razbiti jo. In čim dalje, tem bolj bodo slabele te stranke, ker tudi ono zapeljano ljudstvo, iz katerega so te stranke do sedaj črpale vso svojo moč, začčenja uvidevati, da je močna država prvi pogoj za vzdrževanje razmer, ki so nastale zaradi dolgotrajne vojne.

Italijani sedaj odhajajo in naša država še širi, naša morska obala je vsak dan močnejša. To je uspeh, ki smo ga dosegli navzlic vsem domačim rovarjem, ki ne morejo pozabiti starih časov, ko so lahko nemoteno hujskali na vojno proti Srbom. Danes smo združeni s Srbi v eno državo, ki bo kmalu tako močna, da jo bodo Italijani še bolj rešpektirali kot jo rešpektirajo danes.

Otvoritev italijanskega parlamenta.

15. maja so se vršile — kakor je »Domovina« že poročala, — državnozbornske volitve v Italiji. Novoizvoljena zbornica se je sestala dne 11. junija. Parlament je otvoril kralj z govorom, ki mu ga je predložil italijanski ministrski svet.

Italijanska zbornica šteje preko 500 poslancev. Od teh jih ima sedanja italijanska vlada na svoji strani komaj pičlo polovico. Zato je imela veliko križev in težav, dokler se ji je posrečilo sestaviti takozvano parlamentarno večino, ki bo vlado pri njenih predlogih podpirala. Vlada se je najprej skušala pogajati s socialisti. Njihovi voditelji pa so stavili pretežke pogoje za sodelovanje z vlado. Zahtevali so v prvi vrsti, da vlada nastopi proti zločincem, ki so uničili socialistične delavske zbornice in druge ustanove socialistične stranke. Ministrskemu predsedniku Giolittiju pa se je zdela ta žrtev pretežka in neizvedljiva, ker meni, da bo še potreboval fašistovske pomoči. Zato se je raje zvezal s klerikalci, kateri nosijo uradni naziv »ljudska stranka«. Klerikalci so pod gotovimi pogoji obljubili, da bodo podpirali vlado. Temeljni zahtevi njihove stranke sta bili, da vlada uredi vprašanje industrijske krize v Italiji, ki je zelo občutna, in pa vprašanje agrarne reforme. Stavili so seveda še druge pogoje, ki pa so bolj postranskega pomena.

V novem rimskem parlamentu sedi tudi nekaj Neitalijanov. To so poslanci Jugoslovanske narodne stranke v anektiranem Primorju, (dr. Wilfan, Šček, dr. Podgornik, dr. Stangher in Lovrenčič); ter štirje zastopniki južnotirolskih Nemcev. Ti dve skupini sta se povsem

mirno zadržali, ko so ostali poslanci ploskali vstopivšemu kralju in kraljici. S tem so pokazali, da smatrajo svojo navzočnost v italijanski zbornici le za dogodek prehodnega značaja, ki jih je le tuji jarem pritiral pod streho, kjer bodo hoteli krojiti pravico državljanom Italije fašistovski razgrajati. Jugoslovanski in nemški poslanci se bodo v italijanski zbornici borili samo za pravice in koristi svojih narodnosti in bodo svojo taktiko prilagodili vedno položaju, ki bo mogla koristiti njihovim zatiranim narodnim manjšinam.

Dopisi.

Polhov Gradec. Iz Polhovega Gradca se nam pritožujejo o pristranosti nekega tamkajšnjega orožnika. Da se ne bo ljudstvo po nepotrebnem razburjalo, zahtevamo, da oblastni zadevo preiščejo in nemudoma prestavijo orožnika, ako se dokaže njegova pristranost. Ko je naš kaplan po izidu občinskih volitev oddal več streliv iz vojaške puške skozi okno, ga ni nihče naznanil, kar bi bila končno le orožnikova dolžnost. Saj je streljal pri belem dnevu, ko je hodilo po vasi vse polno ljudi in je obstojala nevarnost, da koga zadene. Ne politizirati in udrihati čez neklerikalce, bolje bi bilo vršiti vestno in nepristransko svoje dolžnosti.

Škofja Loka. Človek, okinčan z zlatim zaslužnim križem Habsburžana, znan vsepovsod kot največji vojni dobičkar, ki si je znal kot zvest šusteršičev pristaš pridobiti med vojno ogromno premoženje, je zasedel zopet županski stolec v našem mestu. Sedel bo zopet pri knjigi, v katero je bil po njegovem predlogu vpisan šusteršič kot časten član še dalje kot naš patron, vsled česar se še vedno blišči v občinski knjigi ime zloglasnega izdajalca domovine dr. Ivana šusteršiča. »Ogromno« zaslugu za naše mesto mu pripisujejo klerikalci in komunisti v tem, da se je pod njegovim županovanjem zrušilo in uničilo vse, kar so ustvarili preje s težkim trudom naprednjaki. Njegov svetohlinški avtonomizem v klerikalni družbi in hinavska centralistična razmotrivanja v družbi naprednjakov nam kažejo v jasni luči duševno vrednost našega sedanjega župana. Poleg tega, da

izgledajo naše ceste kakor največje gorske grape, še gospod župan vedno vleče plačo kot cestni nadzornik, ki nadzoruje ceste samo takrat, ko gre nadzorovat delavce na svojih travnikih. Poznamo ga, vsled česar se ne čudimo, da on kot bogataš ne odstopi tega mesečnega zaslužka komu drugemu, ki bi pri sedanjih razmerah vsaj nekoliko spravil naše ceste v red in je bolj potreben mesečne plače, negoli gospod župan — milijonar. Resnici na ljubo bodi še povedano, da med zadnjič omenjeno njegovo neobdavčeno žlahto nikakor ne spada g. Tone, ki po lastni izjavi ne mara biti županov sorodnik in se mu je baje po zaslugi lastnega brata predpisalo več vojnodobičarskega davka, kot je bilo pred vojno vredno vse županovo posestvo. Avtonomistično mišljenje naših klerikalcev izvira pač iz tega, ker hočejo gospodariti brez nadzorstva še nadalje tako kot so gospodarili v blaženi jim Avstriji. Pa ne bo nič, gospodje. Poskrbeli smo, da se bo vodila nad vašim gospodarstvom zadostna kontrola in to nam za sedaj zadostuje. Kadar boste pa popravili to, kar ste tekom vašega vladanja porušili, smo pripravljeni v gospodarskem oziru razmotrivati z vami o izboljšanju stanja našega mesta!

Semič. Tukajšnji Sokol obhaja 10. julija t. l. svojo 10-letnico. Ta dan se vrši v Semiču okrožni zlet Novo-meške sokolske župe.

Cerovec. Pred metliškim okrajnim sodiščem sta bili radi tatvine obsojeni dve sestri iz Cerovca, hudi klerikalki, ena na tridnevni zapor, ki se je spremenil na denarno globo 150 kron, druga pa na dva dni zopora. Kradli sta namreč pri bližnjem sosedu drva iz podstrešja. Ti dve osebi, sta tudi drugače delamrznici, toda politizirati pa znata za klerikalce. Prej nekaj sta bili vneti privrženki šusteršiča in njegovih bratcev, tudi sedaj sta še vneti za Habsburžane. No, res lepe pristaše ima Korlček. Ti sestri imate na štajerskem nekje brata, ki je kaplan. Ta bi ju vendar lahko naučil spoštovati sedmo božjo zapoved.

VSÍ NA DELO ZA »JUGOSLOVENSKO MATICO!«

LISTEK.

MANICA:

Za botra.

V pisarno tovarnarja R. je stopil možak srednjih let. Zakrpna obleka mu je bila tuintam zamazana s sajami. Celo je imel nagubano, oko trudno.

»Gospod šef, prosil bi ponižno...« Okrogločlen gospod, z zlatoobrobljenimi naočniki se je okrenil:

»Kaj bi radi?«
»Petnajst let že delam v vaši tovarni, gospod šef. Ves ta čas nisem izostal niti en dan. Delal sem pridno, bil sem pošten, vedno —«

»Čakajte! Petnajst let, pravite, da delate pri nas? Dobro. Toda povejte, ali morda v tem času kedaj niste prejeli za svoje delo plačila?«

»Vedno sem v redu prejemal, gospod šef!«

»No, čemu mi potem pripovedujete vse to? Čas je drag, dragi moj. Povejte na kratko kaj želite!«

»Gospod šef, jaz imam enega sina —«

»Tudi jaz ga imam, toda dalje!«

»Prosil bi, prav lepo bi prosil, če bi mu hoteli biti vi — birmanski boter!«

»Ha, ha, možak, kaj vam vendar ne pride na misel. Pa ravno jaz. To ni mogoče. Kje naj vzamem čas? Vi niti pojmiti ne morete, koliko opravila je s takim podjetjem kot ga imam jaz. In ravno binkoštna praznike imam toliko potov, da sam več ne vem, kaj in kako bi. Ne, ne prijatelj, obrnite se drugam!«

»Pa saj — gospod šef — saj v pol uri bi bila birma končana, jaz bi vse —«

»Eh, saj ni res. Celo popoldne bi šlo k vragu. In slednjič so pri tem

tudi veliki stroški. Seveda, delavci mislite, da nam, večjim podjetnikom, kar dežuje bogastvo skupaj. Pa to ni res. Vi vidite vedno le tisti denar, ki ga sprejemamo, neznane so vam pa vse one ogromne svote, katere moramo izplačevati redno vsak dan. In potem te skrbi — huj! Saj ni da bi govoril. Sicer pa, kakor sem že rekel, čas je drag. Meni se mudi in vam tudi. Da pa ne boste rekli tako ali tako, nate, tu imate dvaaset kron in poiščite si drugega botra. Sedaj ste opravili. Pa z Bogom!«

»Hvala lepa, gospod šef«, je vzdihnil možak ter zapustil pisarno.

Ves zlomljen in potrj je šel čez prostrano dvorišče in stopil v tovarno. Na pragu ga je srečal njegov sodelavec.

»Kaj ti je prijatelj? Čemu si žalosten?«

»Kaj bi ne bil. Ravnatelj noče biti mojemu fantu boter.«

»No, saj si bil bedak, da si prosil njega. Huj, ta pijavka! In pa on, tak gospod, ti pa delavec. Ah, niti misliti ni. Le potolaži se, botra boš že še dobil.«

»Kje ga bom dobil, kje?« Nikdo se me ne bo usmilil. O! torej ne, drugi ne, ti gotovo tudi ne.«

»Kdo pravi da ne!«

»Kaj, ti bi šel?«

»I seveda bi šel. Taka reč se ne sme odreči, so rekli včasih moj oče. Otrok mora biti birman, kaj hočeš! Nekaj bom dal jaz, nekaj pa ti, in če ne bo dovolj, pa vzameva nekaj na posodo. Vsako soboto si potem pritrigava par kronc in počasi bo poplačano vse. Si li zadovoljen?«

»Oj hvala ti, tisočera hvala! Kako si dober!«

Prijatelja sta si stisnila žuljavi desnici in obraza sta se jima svetila v sreči in zadovoljnosti.

Politični pregled.

Ustavotvorna skupščina dela pridno, četudi bi nekatere stranke hotele to delo ovirati. Od 11 členov ustave jih je devet že sprejeli in v parlamentarnih krogih se govori z gotovostjo, da bo

ustava še ta mesec pod streho

in potem se bo ustavotvorna skupščina lahko spremenila v zakonodajno skupščino in kot taka bo imela dosti dela.

Naši klerikalci se še niso sprijaznili z ustavo, s katero smo Jugoslovanci lahko zadovoljni. Zato klerikalci še vedno hujskajo občinske odbore, da bi se izjavljali za avtonomijo. Pametni možje v občinskih odborih se pa ne dajo hujskati, kar nam dokazuje

slučaj v Trati,

kjer je večina občinskih odbornikov sicer klerikalnega mišljenja, ampak proti močni in enotni državi občinski odbor vendar ni hotel nastopiti, temveč je prav moško in odločno zavzel stališče za močno enotno državo, ker avtonomija Slovenije bi pomenila odstopitev Slovenije od naše kraljevine. Vsa čast takim možetnim občinskim odbornikom!

Čez par dni, 19. junija bodo

na Koroškem volitve

v koroški deželni zbor in v avstrijsko skupščino. Naši koroški rojaki stopajo v volilni boj kot posebna slovenska koroška stranka in upamo, da ne brez zmage. V koroškem deželnem zboru in v dunajskem državnem zboru bodo imeli potem naši koroški rojaki svoje zastopnike, ki bodo poskušali doseči znosnejše prilike za njih. Saj dolgo trpljenje koroških Slovencev takointako ne bo več trajalo, ker

koroško vprašanje še vedno ni končnoveljavno rešeno,

četudi je iz Pariza prišel odgovor, da se mora spoštovati mirovna pogodba, po kateri mora pripasti Koroška Avstriji, ako plebiscit izpade v našo škodo.

Pravi čas za končno rešitev koroškega vprašanja pride takrat, kadar se tudi v Parizu prepričajo, da ni več mogoče zadrževati združitve Avstrije z Nemčijo. To bodo menda kmalu sprevideli, ker

v Avstriji gre vse navskriž,

nitj vlade ne morejo več sestaviti in država živi samo še iz dneva v dan, posamezne dežele je ne priznavajo več in na štajerskem bo 3. julija ljudsko glasovanje za združitev z Nemčijo, četudi je proti glasovanju dunajska vlada in zavezniki. Taka država ne more več dolgo obstojati.

Med Angleži in Italijani z ene in in Francozi z druge strani rastejo

nasprotja radi Nemčije

in na Angleškem se že resno govori o tem, da bi se morale sporazumeti Anglija, Francija in Nemčija, ker bi se s tem najbolje služilo miru. Francozi pa o tem niti slišati ne marajo, ker so preveč trpeli v vojni. Vidi se iz tega, da med zavezniki ni več prave sloge, ki jih je pač držala skupaj za čas vojne, sedaj se pa že pokazuje znamenja, ki kažejo, da politični cilji zaveznikov niso enaki.

Gospodarstvo.

— Kmetijski pouk po deželi bo poverjeništvo za kmetijstvo po možnosti podpiralo in ga prirejalo ob nedeljah in tudi drugih dnevih. Kmetijske podružnice, zadruge, žu-

panstva in drugi, ki želijo dobiti za svoje prireditve kmetijske predavatelje, naj se obrnejo pravočasno na poverjeništvo za kmetijstvo in naj naznaniijo, kedaj in za kake prilike želijo dobiti predavatelja. V prošnji, ki naj bo primerno podprta, naj se navede tudi, ali se ima vršiti predavanje jutraj ali popoldne. Interesenti morajo preskrbeti voz od zadnje železniške postaje in skrbeti tudi za zadostno udeležbo od strani kmetovalcev. Prošnje na poverjeništvo za kmetijstvo v Ljubljani je treba pravočasno predložiti, najbolje en mesec prej, da bo mogoče vse potrebno ukreniti in objaviti.

— Kmetijsko predavanje v Celju bo v nedeljo dne 19. junija t. l. ob 9. uri dopoldne v salonu gostilne celjskega Narodnega Doma. Predaval bo dipl. agr. A. Jamnik o razvoju raslin, njih hranitvi in o sredstvih za doseg večje produktivnosti. Kmetovalci udeležite se tega podučnega predavanja.

— Kmetijski tečaj za učitelje. Poverjeništvo za kmetijstvo priredi v času od 18. julija do 27. avgusta šesttedenski kmetijski tečaj za učitelje na kmetijski šoli na Grmu. V ta tečaj se sprejemajo prosilci iz vse Slovenije pod sledečimi pogoji: 1.) da imajo najmanj 5 let ljudskošolske učiteljske prakse in usposobljenostni izpit iz ljudske šole; 2.) da so s kmetije doma oziroma, da so se s kmetijstvom že praktično pečali; 3.) da so že po svojem dosedanjem delovanju pokazali potrebno zanimanje in dobro voljo za kmetijski pouk; 4.) da so iz krajev, kjer je upati, da se najprej ustanove kmetijsko-nadaljevalni tečaji in 5.) da napravijo koncem tečaja izpit o predavani učni stvari in si pridobijo s tem izpričevalo učne usposobljenosti za strokovni pouk na kmetijsko-nadaljevalnih tečajih. Prosilci naj poleg tega navedejo (brez priloge) v prošnji tudi vse druge običajne podatke glede starosti, rojstnega kraja, dovršenih študij, dosedanjega službovanja, kakor tudi glede tega, če so ožjenjeni. V tečaj sprejeti učitelji dobe na zavodu prosto oskrbo, obstojajo iz hrane in prostega stanovanja. Med tečajem je pouk brez dopustov in se imajo tudi nedelje porabiti za poučne ekskurzije. Sprejeti udeležniki se morajo zavezati, da se bodo točno udeleževali pouka in ravnali v vsem po odredbah ravnateljstva. — Prošnje za sprejem v kmetijski tečaj je vlagati naravnost pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani in sicer najkasneje do 30. junija t. l. Za štajerske učitelje se bo izposloval potreben dopust.

— Posli ribarskega odbora za Kranjsko. Ker se je izrekla nadpolovična večina volilnih upravičencev za to, da se prenesejo posli kranjskega ribarskega odbora na odbor novo ustanovljenega Slovenskega ribarskega društva v Ljubljani, razrešilo je poverjeništvo za kmetijstvo Slovensko kmetijsko društvo, ki je izvrševala dosedaj nalogo ribarskega odbora, teh poslov in jih preneslo za dobo 10 let oziroma do končne ureditve po novem ribarskem zakonu na Slovensko ribarsko društvo. Ribolovne knjižice, ki jih mora imeti vsak, kdor lovi kot gost v kakem revirju, se dobivajo od slej le pri odboru imenovanega društva.

— Uvoz soli prepovedan. Ministrski svet je sklenil z ozirom na velike zaloge soli v naši državi, da se meja za uvoz soli takoj zapre. Monopolna uprava je znižala prodajno ceno za sol na debelo na en dinar 50 par za kg. Do julija 1921. morajo trgovci preko finančnih delegatov naznani množino soli, ki so jo kupili pa še ne uvozili v državo. Deželne vlade so pooblaščenke maksimirati cene soli, ako bi se cene vsled prepovedi uvoza hotele zvišati. Promet s soljo je v vsej državi svoboden.

— Koliko bankovcev imamo v prometu. Število bankovcev, ki so v prometu v naši državi, ni vedno enako. Sedaj jih je več, sedaj zopet manj. Dne 31. maja je bilo v prometu za 3 milijarde 713 milijonov 995 tisoč 455 dinarjev bankovcev.

— Žitne cene. Pri nas v Jugoslaviji so cene žita po raznih krajih zelo različne. Pšenica se je prodajala te dni na Hrvaškem od 980 do celo 1050 K en metrski stot. Koruza je veljala metrski stot 390 do 415 K, rž 820 do 840 kron, ječmen 520 do 540 K, oves, katerega je že zelo malo, je stal 480 K. Bela moka se je prodajala po okoli 15 K en kilogram.

— Vinski sejem v Ljubljani. Ob priliki trgovsko-obrtniškega velesejma, ki se vrši od 13. do 24. avgusta v Ljubljani, namerava mariborski vinarski in sadjarski odsek «Kmetijske družbe za Slovenijo» prirediti tudi vinsko razstavo.

— Na ljubljanskem trgu so bile pretekli teden sledeče cene: Moka št. 0 17 K en kilogram, črešnje 10 do 14 K, gobe 20 K, šparglji 40 K. Cena solati je zelo padla.

— Na svinjski sejem v Mariboru dne 10. t. m. je bilo pripeljanih 222 prašičev. Cene so bile sledeče: plemenske svinje 26 do 30 K, polpitane svinje 28 do 32 K, mladi 6 do 10 tednov stari prašički 250 do 480 K, večji spomladanski 380 do 500 K, jesenski 800 do 1500 K. Cene so mišljene v kilogramih za živo težo.

— Obrtni dan v Celju. Splošno obrtno društvo v Celju priredi 14. avgusta v Celju velik obrtni dan.

— Tečaj za krojače v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti otvori v ponedeljek, dne 20. t. m. celodnevni pri-krojevalni tečaj za krojače. Poleg pri-krojevanja se bo predavala tudi kalkulacija in knjigovodstvo. Prijavljeni intereseenti se opozarjajo na to otvoritev.

— Knjigovodski tečaj v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti priredi za obrtnike knjigovodski tečaj. Obrtniki se pozivljajo, da prijavijo svojo udeležbo najkasneje do sobote dne 20. t. m. Pouk se bo vršil ob večernih urah, ki se bodo dogovorilo z udeleženci nastavile na dan otvoritve.

— Dobava gorivnega spirita. Urad za pospeševanje obrti namerava prevzeti večjo množino denaturiranega (gorivnega) spirita, katerega bo oddajal na debelo iz skladišča izven mitnice in na drobno pri trgovcu v mestu. Intereseenti obrtniki naj takoj prigrasijo svoje potreščine na Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, najkasneje do dne 18. t. m.

Beleške.

— Kako sodijo tujci o Jugoslaviji. Po vojni, ki je toliko let blagostanje samo uničila, je bilo na vsem svetu slabo. Zato tudi v Jugoslaviji ni moglo biti tako, kot nekaj v mirnih časih. Vendar pa se je začelo pri nas kmalu boljšati. Seveda protidržavni elementi tega boljšanja nočejo videti. Zato pa ga vidijo razni tujci, ki žive doma še v vse hujših razmerah. Glasilo italijanskih socialnih demokratov v Trstu «Lavoratore Socialista» prinaša članek, ki ga je napisal ugleden član stranke, ki se je mudil nekaj časa v Jugoslaviji. Članek pravi: Jugoslavija živi danes v najsijajnejših razmerah, vsega je dovolj, kruha, mesa in to za cene, ki so spričo cen v Italiji prava malenkost. Posledice vojne so skoro izginile, življenje gre svoj normalni tek. Nobenih krušnih in mesnih kart, nobenih nakazil, kar hočete imeti, to kupite v trgovini, na trgu. Toliko se govori o nasilju proti delavstvu v Jugoslaviji! Jaz bi želel ljudem, ki to govore, da vidijo to nasilje v Jugoslaviji in ga primerjajo z razmerami v Italiji, potem bi šele videli, kako svobodo uživajo vsi sloji v Jugoslaviji, kjer varuje zakon vse enako. Tudi vesti o zatiranju narodnostnih manjšin so neresnične; bil sem v krajih z mešanim prebivalstvom, videl sem nemške in madžarske napise, a nikomur ne pride na misel, da bi razbijal tuje napise, kakor smo videli to pri nas v Italiji. Jugoslovanska vlada je dovolila šole manjšinam, a pri nas v Italiji smo uničili vse šole in kulturne zavode drugih narodnosti. Vse vesti o ne-

znosnih razmerah v Jugoslaviji so neresnične, nikjer ni sledu v policijskem režimu; meščan, delavec je tam svoboden državljan! — Tako piše o Jugoslaviji Italijan, ki gotovo ni prišel v Jugoslavijo z namero, da jo hvali, ampak je napisal svoje poročilo stvarno.

— Klerikalci lovijo. Celjsko tajništvo klerikalne stranke razpošilja novo izvoljenim županom in svetovalcem, ne glede na njihovo strankarsko pripadnost, pisma sledeče vsebine: «Velečenjeni gospod župan! Tajništvo SLS v Celju Vam čestita, da ste bili izvoljeni na to častno in skrbno polno mesto. Prosim Vas, da vzamete na znanje čestitke in želimo, da ostanemo pri vaših zadevah Vi in naše tajništvo v ožjem stiku. Sprejmite izkrene pozdrave. Tajništvo SLS v Celju.» Klerikalci si bržkone domišljujejo, da bodo na ta lim še vjeli kakega župana. Pa so lahko brez skrbi. Samo na par sladkih besedah se ne vjame nitj omahljivec.

— Klerikalna občina proti avtonomiji Slovenije. V seji občinskega odbora na Trati, ki ima 24 odbornikov, od teh 10 demokratov in 14 klerikalcev, je stavil klerikalni odbornik Šubic predlog, naj bi se občinski odbor izjavil za avtonomijo Slovenije. Na zahtevo demokratskega občinskega odbornika Jelovčana, naj Šubic natančno obrazloži, kake koristi in dobrote bi nam donesla takozvana klerikalna avtonomija, ni znal imenovati Šubic, razen že par obrabljenih klerikalnih fraz glede davkov in vojaščine, nič stvarnega povedati, tako da so še celo nekateri klerikalni odborniki dobili vtis, da je vsa ta klerikalna avtonomija navadna farbarija. Nato je pa g. Jelovčan v stvarnih in premišljenih besedah natančno dokazal, da bi bila avtonomija Slovenije le nesreča za Slovence, ki bi svojo od bratov Srbov komaj zadobljeno svobodo v najkrajšem času zopet izgubili, nakar bi bili zopet zatirani in tlačeni od tujca. Končno je g. Jelovčan stavil sledeči predlog: «Ker bi avtonomija male Slovenije pomenila toliko kot odcepitev Slovenije od ostale kraljevine SHS., občinski odborniki občine Trate odločno izjavljamo, da smo tako iz gospodarskih kakor tudi iz narodnih in političnih ozirov proti vsakršni avtonomiji Slovenije.» — Za Jelovčanov predlog je glasovalo 10 odbornikov, za predlog Šubica pa 8 odbornikov, pet odbornikov se je glasovanja zdržalo. Kljub klerikalni večini v občinskem odboru je torej klerikalna avtonomija propadla! S tem je občinski odbor občine Trate dokazal, da jim je pri srcu blagostanje in napredek vse države, ne le Slovenije, kar pomeni, da so tukajšnji občani po večini centralisti, nikakor pa ne avtonomisti. In to naj služi za zgled tudi marsikateri mestni občini!

— Mestni odbor v Višnji gori proti avtonomiji. Občinski odbor Višnje gore je na svoji prvi seji v kateri je sklenil z večino glasov, da črta dr. Šusteršiča in dr. Lampeta iz liste častnih članov, sprejel tudi resolucijo v kateri odločno obsoja gibanje avstrijakantske politične struje, ki zavaja nepoučeno ljudstvo z geslom avtonomije, da bi ga s tem pritegnila protidržavnemu rovarjenju, ki se skriva pod tem geslom in neti plemensko sovraštvo.

— Tudi komunisti so zapustili ustavotvorno skupščino. Na seji ustavotvorne skupščine 11. t. m. je izjavil komunistični poslanec Filipovič, da so komunisti prisiljeni zapustiti konstituanto, ker vlada na neko njihovo spomenico ni odgovorila. Na te besede so komunisti zapustili brez hrupa zbornico. Komunisti so torej tretja stranka, ki se ne bo udeleževala sej ustavotvorne skupščine. Kakor znano, radičevci sploh niso prišli v konstituanto, a narodni klub jo je pa pred kratkim zapustil. Tako si predstavljajo ti lju-

dje delo za domovino. Vsak po svoje!

+ **Tudi klerikalci zapustijo ustavotvorno skupščino.** Klerikalci so izjavili predsedniku konstituantne Ribarju, da se ne bodo več udeleževali sej, dokler bo v razpravi ustava. Da morajo biti tudi klerikalci med tistimi, ki jim delo za edinstveno državo ne diši, se pač samo po sebi razume.

+ **Kongres kmetijskih svetov v Sisku.** Na Hrvaškem in v Slavoniji je odlični demokratiški poslanec Milan Pribičević organiziral kmetisko ljudstvo na demokratskem programu v takozvane kmetijske svete. Taki kmetijski sveti obstojajo sedaj že v 261 občinah. Na 19. in 20. t. m. je sklican v Sisek kongres te kmetijske organizacije, na katerem se bo obširno razpravljalo o politiki kmetijskega stanu, o gospodarstvu in zadružništvu, o prosvetnem delu med kmetijskim ljudstvom, o delu in zdravju itd.

+ **Madžaronska duhovščina v Prekmurju.** V Prekmurju je še izza časa Avstro-ogrske ostalo mnogo duhovnikov, ki čutijo z Madžari in rujejo prikrito in javno proti naši državi. Ti ljudje pokažejo svoje sovraštvo proti Slovincem, kjer le morejo. Agitirajo proti narodnim prireditvam in psujejo Slovence. Le redki so med njimi, ki čutijo z nami. Zato je skrajno potrebno, da se ti zastrupljeni naroda nemudoma odstranijo in nadomestijo z zavednimi koroškimi in primorskimi begunci — duhovniki.

Novosti.

* **Povratak prestolonaslednika Aleksandra iz tujine radi bolezn kralja Petra.** Ker je kralj Peter težko obolel, se je regent Aleksander vrnil iz tujine prej, nego je nameraval. Vračal se je skozi Ljubljano, kjer so ga sprejeli predsednik deželne vlade dr. Baltić in drugi zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Bolezen kralja Petra je kazala v početku, da utegne postati nevarna. Kakor pa poročajo zadnje vesti iz Beograda, ne obstoji za enkrat nevarnost za njegovo življenje.

* **Ministrski predsednik Pašić pride v Slovenijo.** Čez poletno sezono pride ministrski predsednik Pašić na odmor na Bled, kjer bo stanoval v Windischgrätzovi vili.

* **Odlikovanje.** Z redom Sv. Save III. razreda je odlikovan generalni ravnatelj in predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo Gustav Pirc.

* **Za rektorja ljubljanskega vseučilišča je izvoljen za prihodnje šolsko leto redni profesor prava dr. Gojmir Krek.**

* **V Mariboru izvoljen za župana socijalni demokrat.** Dne 13. t. m. so se vršile v Mariboru županske volitve, pri katerih je bil s pomočjo klerikalcev izvoljen za župana socijalni demokrat Viktor Grčar, ki je dobil pri tretjem glasovanju 21 glasov (17 socijalno-demokratskih in 4 klerikalne), dočim je dobil proti kandidatu narodni socialist Ivan Roglič le 15 glasov (9 lastnih in 6 demokratskih); 3 glasovnice (klerikalne) so bile oddane prazne, 1 demokrat, ki je bil odsoten, ni volil. Za podžupana pa je bil izvoljen narodni socialist Ivan Roglič. Tako so klerikalci zopet pokazali, da jim je narodnost postranska stvar, kajti voliti s stranko, ki je na spodnjem štajerskem pribežališče vsega nemškutarstva pač ni narodna zavednost. Ta madež klerikalcem ostane. Demokrati pa so tudi v tem slučaju pokazali svoje odločno narodno in napredno stališče, ker so volili z narodno socialistično stranko, ki je gotovo bolj narodna, nego socijalni demokrati.

* **Poškodovane bankovce so dolžni davčni uradi in državne blagajne zamenjati z nepoškodovanimi.**

* **Dinar — edina denarna edinica.** Finančno ministrstvo je podpisalo naredbo, s katero se ukine računanje v kronah v uradih cele države. Kot državna računsko edinica velja samo dinar.

* **Konec kronskih bankovcev.** Od 11. t. m. naprej so potegnjeni iz prometa vsi bankovci po 1, 2 in 10 K. Ti bankovci torej niso več veljavni.

* **Na progi Maribor—Radgona—Ljutomer** se je otvoril s 15. t. m. promet. Z istim dnem je pričel promet direktnih tranzitnih vlakov na progi Gradec—Maribor—Celovec.

* **Naknadni pregled invalidov** se vrši med 15. junijem in 15. julijem.

* **Pokojnine vojnih invalidov, vdov in sirot — nakazovanje dodatkov.** Invalidski oddelek poverjeništvu za socialno skrbstvo deželne vlade naznanja, da je pričel z nakazovanjem dodatkov k pokojninam vojnih invalidov, vdov in sirot. Najprej pridejo na vrsto rodbine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov in invalidi z družino, nato samski invalidi. Delo se vrši s pomnoženim osebjem tudi izven uradnih ur, ker hoče invalidski oddelek končati nakazanje v najkrajšem času. Ker je pa število vojnih oškodovancev ogromno, bodo mogli priti vsi na vrsto šele koncem meseca julija t. l. Radi tega naj nihče ne vpošilja pospešnic ali pritožb, ker bi s tem svoje stvari nikakor ne pospešil, temveč povzročil le zmedo in zakasnitev hitrega nakazanja.

* **Umrli** je v Apačah tamkajšnji učitelj Andrej Gabruš. Pokojnik je bil znan narodni delavec na Koroškem. N. v m. p. l.

* **Pravijo, da Srbi ne plačujejo davkov.** Tisti temni elementi, ki jim je Jugoslavija trn v peti, ščuvajo ljudstvo vedno proti Srbom, češ da ti ne plačujejo nobenih davkov in da moramo mi za Srbe zato več davkov plačevati. Kako je vse to izmišljeno, kaže dejstvo, da je samo Beograd plačal za mesec januar, februar in marec skupaj nad 58 milijonov kron. Z davki, ki so bili plačani na zastankih za leto 1919 in 1920, je Beograd plačal na davkih skupaj 192 milijonov kron. Pomisliti moramo, da je Beograd plačal to velikansko svoto navzlic temu, da je bil za časa nemške okupacije popolnoma opustošen in da je beograjsko meščanstvo vsled tega zelo obubožalo. K temu imamo pripomniti samo to: Če bi naša in hrvatska mesta toliko trpela v vojni, kakor je trpel Beograd, bi brezdvomno ne hotela plačevati tolikih davkov. Glede izvrševanja svojih dolžnosti napram državi so nam Srbi lahko za vzgled.

* **Duhovnik, ki opravlja godrnjaje sveto opravilo.** V nedeljo popoldne je v cerkvi sv. Petra v Ljubljani čakalo pet strank na krst. Stranke so čakale in čakale na duhovnika, pa nobenega ni bilo, čeprav opravljajo omenjeno župnijo štiri gospodje. Po dolgem čakanju je končno vendarle došel eden izmed gospodov. Jezno je vrgel klobuček od sebe in se godrnjaje spravil na sveto opravilo. Mi bi stavili samo vprašanje: Ali so gospodje duhovniki za to tukaj, da z nevoljo opravljajo svoje svete dolžnosti?

* **Naša živina je Avstrijem predraga.** Avstrijo smo že nekaj časa zalagali z živino skoro samo mi. Vsak dan je šlo skozi Maribor po več vagonov naše živine v Avstrijo. Sedaj pa je začela Avstrija uvažati živino in meso tudi iz Madžarske, Romunije in Bolgarije. Ta živina in meso je mnogo cenejše, zato nam je začela Avstrija našo živino vračati.

* **Mariborski Nemci se selijo v Avstrijo.** Pri avstrijskih oblastih je

optiralo krog 100 mariborskih Nemcev za Avstrijo. Zeleti bi bilo, da bi ti dobili še mnogo posnemovalcev in da bi se čimprej izselili, ker bi bila s tem stanovanjska beda v Mariboru zelo olajšana.

* **Ljubljanske šote bo zmanjkalo.** Na ljubljanskem Barju se že od nekdanj koplje šota za kurivo. Tega kuriva so se posluževali v prvi vrsti barjanski prebivalci sami in pa tudi revni sloji v Ljubljani. Kakor pa sedaj kaže, bo šote kmalu zmanjkalo. Danes se dobiva šota le še v Havtmanci in Crni vasi, na ostalem Barju je ni več.

* **Gospodinjski tečaj za učiteljice.** Poverjeništvu za kmetijstvo priredi od 25. julija do 27. avgusta pettedenski gospodinjski tečaj za učiteljice na kmetijsko-gospodinjški šoli v Marjanišču v Ljubljani. V ta tečaj se sprejemajo prosilke pod sledečimi pogoji: 1.) da imajo najmanj pet let ljudsko šolske učiteljske prakse in usposobljenostni izpit za ljudske šole, 2.) da so s kmetije doma oziroma, da so se s kmetijskim gospodinjstvom že praktično pečale, 3.) da so že po svojem dosedanjem delovanju pokazale potrebno zanimanje in voljo za gospodinjški pouk, 4.) da so iz krajev, kjer je upati, da se najprej ustanove gospodinsko-nadaljevalni tečaji in 5.) da napravijo koncem tečaja izpit o predavani učni stvari in si pridobe s tem izpričevalo učne usposobljenosti za strokovni pouk na kmetijsko-nadaljevalnih tečajih. Prosilke naj poleg tega navedejo (brez prilog) v prošnji tudi vse druge običajne podatke glede starosti, rojstnega kraja, dovršenih študij in dosedanjega službovanja. V tečaj sprejete učiteljice dobe v zavodu prosto oskrbo. Sprejete udeležence se morajo z reverzom zavezati, da se bodo točno udeleževale pouka in ravnale v vsem po odredbah vodstva. Prošnje za sprejem v kmetijsko-gospodinjški tečaj je vlagati naravnost pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani in sicer najkasneje do 5. julija t. l. Za štajerske učiteljice se bo izposloval potrebni dopust.

* **Radi peneverbe obsojen Orel.** V Mariboru je bil obsojen trgovski pomočnik Ivan Kmetec, ker je peneveril v prvem slovenskem konzumnem društvu v Mariboru iz blagajne orlovskega odseka 3446 K 15 vin.

* **Smrtna nesreča v Ljubljani.** Te dni se je dogodila na dvorišču topniškega arzenala za Bežigradom pri Ljubljani smrtna nesreča. Mehanik, 22letni Valentin Kompare, je dopoldne popravljaj takozvani vlačilec tovornih avtomobilov, predvsem motor avtomobila. Kompare je z obema rokama prijel za navijak motorja in je hotel motor pomati. Ko je navijak zavrtel, je nastal močan protisunek, vsled česar je držaj navijaka udaril z vso silo na prsa Komparetova. Sune je bil tako močan, da se je Kompare zgrudil nezavesten na tla. S službenim avtomobilom so njegovi tovariši odhiteli po zdravnika, ki je konstatiral, da je Kompare zadobil težke notranje poškodbe. Odredil je, da so ga odpeljali v javno bolnico. Spotoma pa je ponesrečenec umrl.

* **Naveličala se je življenja.** Prejšnji četrtek zvečer je 20letna šivilja Marija Ecker v Mariboru skočila z državnega mostu v Dravo. V bližini se nahajajoči kurjač južne železnice Germ je opazil dogodek in se takoj odpeljal s čolnom za samomirliko ter jo še pravočasno rešil. Eckerjeva si je, predno je skočila v vodo, hotela prerezati tudi vrat in trebuh, a se je le lahko ranila. Prepeljali so jo v bolnico.

* **Samomor slovenskega rojaka v Ameriki.** V Clevelandu v Zedinjenih državah se je zastupil slovenski fant Josip Bogolin. Pokojnik je bil vedno dobre volje in zelo priljubljen. Kaj ga je gnalo v smrt, ni doglano.

* **Beraška nadlega v Ljubljani.** Ljubljanska policija je začela z vso vnemo čistiti beraško nadlego, katere je bilo že toliko, da je za vsakim oglom stal po eden berač ali beračica kakor kje na božji poti. Tekom zadnjih dni je aretirala 10 beračev in dve beračici. Pri nekaterih so dobili zelo mnogo novega kovanega drobiža. Zanimivo je, da se je med berači nahajal tudi posestnik Ive Petkovič iz Latinca na Hrvaškem.

Po svetu.

s. **Zadrski fašisti razbili hrvatsko čitalnico.** Zadrski fašisti so pred par dnevi napadli skupino Hrvatov, ki so govorili na ulici hrvaški. Ker so se Hrvati branili, so fašisti razglasili, da so govorili proti Italiji. Zato so podivjani fašisti napadli zadrsko hrvatsko čitalnico in jo popolnoma uničili, bogato knjižnico pa zmetali na ulico in zažgali.

s. **Pretepi med fašisti in železničarji v Benetkah.** Med fašisti in socialisti v Benetkah je prišlo te dni do novih spopadov. Fašisti so napadli sedež socialistične železničarske organizacije in uničili vse pohištvo. Prišlo je do streljanja z revolverji; eksplodirala je tudi bomba. Dve osebi sta mrtvi, več ranjenih. Železničarji so nato proglasili protestno stavko.

s. **Konec stavke državnih uradnikov v Italiji.** Te dni je uradniški odbor organizacije državnega uradništva v Italiji proglasil konec stavke državnih nameščencev ter izdal ukaz, naj se uradniki zopet povrnejo na delo. Proglas, ki ga je izdala uradniška organizacija, pravi, da je izčrpno proučil položaj državnih nameščencev, ter da je prišel do prepričanja, da je za gibanje uradnikov odgovorna samo vlada, ker ni izpolnila obljub, ki jih je dala državnim nameščencem. Odbor je dobil zagotovilo od raznih parlamentarnih skupin, da se bodo zavzele za uradniško vprašanje takoj, čim pride na razgovor v parlamentu.

s. **Beda v Rusiji.** Boljševiški listi sami poročajo, da je vzrok pomanjkanja zadnja slaba žetev ter tudi nejevolja kmetov, ki niso hoteli oddati državi potrebnih pridelkov. K pomanjkanju je mnogo pripomoglo dalje slaba prevozna služba. Mnogo živih je bilo uničenih o priliki kmetijskih vstaj in uporov. Samo aprila meseca 1921 se je pokvarila velikanška množina žita, ki je bila erarična last. Vsled pomanjkanja, ki vlada v Rusiji, je zapustilo Moskvo že okoli 42.000 delavcev. Življenje delavskih slojev v Petrogradu je naravnost brezupno. Kruh dobijo delavske družine le poredkoma in še tedaj v majhnih količinah.

LJUBLANSKA POROTA.

Prejšnji četrtek sta bila obsojena na tri leta težke ječe Josipina Konjar iz Smartna pod Šmarno goro radi tatvine hranilne knjižice ter Konrad Valentinčič iz Medvod pri Št. Ilju na Koroškem radi tatvine starega srebrnega denarja, srebrnine, zlatnine, obleke itd. — V petek se je pred poroto zagovarjal invalid Frane Zavادل, vpokojeni železničar. Zavادل je kot spremljevalec tovornih vlakov tihotapil in verižil. Od Franca Podgorška z Vira pri Domžalah je dobil 3 kg 45 g suhega zlata, da bi ga prodal v Trstu. Zavادل, ki je imel lešeno nogo, je iztuhotapil to zlato v leseni nogi in ga v Trstu prodal. Ko se je vrnil, je odšel Podgoršku samo 1200 K, češ, da so mu zlato zaplenili italijanski financarji. Podgoršek je bil po uradni ceni oškodovan za 21.945 K. Radi peneverbe je bil Zavادل obsojen na osem mesecev težke ječe. —

Nato se je zagovarjal pred poroto radi peneverbe Karel Polanek, bivši

Obtožnica dolži Polaneke, da je ponoslovodja socijalnodemokratske družnice konsumnega društva v Litiji. veril za 33.825 K raznega blaga. Razprava je trajala pozno v jutranje ure. Izmed priče je zlasti razbremenilno izpovedal Fran Košič. Porotniki so krivdo zanikali, vsled česar je bil oproščen. —

Radi tatvine je bila obsojena na dve leti težke ječe kuharica Ana Kic, pristojna v Mirno peč. Kicova je bila radi tatvine že trikrat predkaznovana. —

Ker je ob priliki izmenjave kronskih bankovcev lanskega leta osleparil deželno finančno blagajno za 18.000 K, je bil obsojen Henrik Čuden iz Ljubljane na 15 mesecev težke ječe. —

Nato se je pričela razprava proti 19letnemu Rajku Hrastniku iz Postojne radi umora svoje lastne matere, katero je umoril doma na podstrežju v Postojni. Obtoženec Rajko Hrastnik je v zagovoru mirno priznal: «Sem kriv! Nisem pa imel namena jo umoriti!» Nato je začel zgovorno slikati družinske razmere. Mati je zelo rada pila žganje. Bil je večni prepir v hiši. Tisto noč prej je prišla na žago k Jurci in začela kričati. Domov je prišel okoli treh zjutraj. Spal je v podstrežju. Zjutraj je prišla k njemu mati. Zavpila je: «Sedaj mora biti eden hin! Ti ali jaz!» Šla je proti njemu z nožem. Udaril jo je z desko in mati je obležala. Razni zapisniki nam slikajo grozni prizor. Mati je bila vsa razmesarjena. Velike rane je imela na glavi. Kost podočnica je bila razbita. Mišičevje za vratom je bilo do hrbtenice prerezano. Pet ur in pol trajajoča razprava je podala naravnost grozne slike. Obtoženec je po dejanju skuhal kavo, oblekel najmlajšega sina Avrelija in odvedel k očetu. Obtoženec ves čas razprave ni pokazal najmanjšega kesa. Porotno sodišče je obsodilo Rajka Hrastnika na 14 let težke ječe.

Radi žepnih tatvin je bil obsojen na štiri leta težke ječe Maks Obid iz Mežice pri Guštanju.

Radi žepnih tatvin sta prejela Zagrebčana Fran Flatz dve in Jože Šetina dve in pol leta težke ječe.

Radi tatvin v Pollakovi tovarni usnja sta bila obsojena Rudolf Prevc na 14 in Anton Crnkovič na 18 mesecev težke ječe.

Razno.

× **Koliko življenj je dala Srbija za naše osvobojenje.** Po poročilih mednarodnega statističnega urada v Kodanju je Srbija izgubila v vojnah od leta 1912. do 1918. ogromno število prebivalstva, t. j. 1.680.000 ljudi. Od teh je na bojnih poljanah padlo 690.000 vojakov, pri umiku preko Albanije je umrlo 250 tisoč ljudi, Bolgari, Nemci in Avstrijci so ubili in pobesili 40.000 nebojnikov, a za 320 tisoč je bilo manj porodov, kakor bi jih moralo biti. Ni potem čuda, da najnovejši popis prebivalstva naše kraljevine izkazuje samo 12.162.000 prebivalcev. Srbija sama (kakršna je bila pred balkansko vojno) šteje samo 2.854.000 prebivalcev, Stara Srbija (kraji po balkanski vojni) 1.425.000. Ostale pokrajine naše države imajo sledeče številke prebivalstva: Črna gora 450.000, Bosna in Hercegovina 1.899.000, Dalmacija 618.000, Hrvatska in Slavonija 2.619.000, Slovenija 688.000, Bačka, Banat in Baranja pa 1.600.000 prebivalcev.

× **Prebivalstvo Newyorka.** Po najnovejšem štetju newyorškega prebivalstva ima Newyork 1.989.000 stanovancev - nedomačinov. Ker šteje Newyork okroglo osem milijonov prebivalcev, tvorijo tujci skoraj četrtino prebivalstva. V newyorškem prebivalstvu je zastopanih 29 narodnosti.

× **Strašna povodenj v Ameriki.** V Kolorado se je pred kratkim odtrgal oblak, vsled česar je reka Arkansas strašno narasla in prestopila bregove. V mestu Pueblo je vtonilo nad 1000 ljudi. Od vseh strani so prihajali vlaki s pomožnimi sredstvi na pomoč. Priglasilo se je mnogo prostovoljcev, ki so pomagali reševati, kar se je rešiti dalo. Pri reševanju je pomagal tudi aeroplan, ki je prinesel hrane rešenim, ki vsled vode krog in krog mesta nikamor niso mogli. Razun Puebla je bilo še sedem drugih mest pod vodo. Vsa velikanska polja okoli teh mest so bila poplavljenana. Bilo je tudi več požarov vsled strel. Ljudje so se reševali na vse načine. Nekateri so splezali na visoka drevesa, drugi zopet so čepeli po strehah, eden pa se je celo zapletel v brzojavne žice ter se tam držal, dokler ni prišla rešitev.

× **Velika katastrofa bo zadela Evropo.** Tako prorokujejo razni ameriški učenjaki. V najkrajšem času bo v Evropi, kakor pravijo, prišlo do silnih potresov, neviht in poplav. Zemljevid Evrope se bo popolnoma spremenil. Večji del Angleške bo izginil v Atlantskem morju, a od Irske in Škotske bodo ostali ne mali deli. Od Francoske bo ostal samo severozapadni in jugozapadni ogel. Skagerrak in Kattegat, morski ožini, bosta izginili in Skandinavija bo zopet združena z Dansko po suhi zemlji. Tako mislijo Amerikanci, toda mi, ki smo preživeli svetovno vojno, bomo najbrže preživeli še tudi njihovo prerokovanje.

× **Štorklja kot gost pri poroki.** V Werdorfu na Tirolskem je bila pred kratkim v tamošnji cerkvi poroka. Ženin in nevesta sta stala pred oltarjem, kar se prikrade nesrečna štorklja in obdari nevesto z dvojčki. Gosti, kakor ženin in nevesta so bili zelo presenečeni, ker tega gosta ni nihče še tako hitro pričakoval. Listi, ki vsako reč tako hitro najdejo, so drugi dan spraševali, če je prinesla štorklja dvojčke pred ali po tistim usodopolnem «da», kajti če jih je prinesla prej, sta otroka še nezakonska.

× **13letna mati.** V Zauchtelu v Avstriji je rodila pred kratkem 13letna šolarica Hermina Seibert popolnoma zdravo dete. Oče otroka je neki poročnik.

× **5000 let staro seme vzklilo.** V roki neke egipčanske mumije (mumija je popolnoma suho mrtvo telo, ki ni segnilo) mlade Egipčanke so našli 17 zrn od semena neke cvetlice. Mumija je bila prenešana v Ameriko. Tam so 10 zrn semena posadili in vseh deset zrn je vzklilo.

× **Koncert za živali.** V Newyorku imajo velik živalski vrt. Ta vrt so posetili nedavno profesorji z vseučilišča v Kolumbiji. Ti profesorji so si izmislili pametno in priredili za živali koncert. Glasba je na živali zelo različno vplivala. Opice so začele plesati, toda ne iz veselja nad glasbo, temveč od razdraženosti. Ostale živali pa so tulile in dajale vsakovrstne glasove od sebe. Ker je besnost živali vedno bolj rasla, so bili končno prisiljeni prekiniti koncert.

BRADA IN BRKI PRIDEJO NA ANGLEŠKEM ZOPET V MODO.

Kakor je znano, si Angleži brijejo brado in brke. Le prav redki so v Angliji, ki bi imeli brke, a še

redkejši, ki bi nosili brado. V zadnjem času pa se čuje, da se nameravajo Angleži vrniti zopet k bradi in brkom.

Angleži si domnevajo, da so nekaki nasledniki starih Rimljanov. In ker Rimljani niso nosili brade in brk, so jih seveda morali njihovi nasledniki Angleži tudi v tem posnemati. Med starimi Rimljani je imel edino cesar Hadrian brado, a tudi ta le zato, da si je z njo zakrival ostudne lise, ki jih je imel po obrazu. Pri starih Grkih nasprotno je bila brada zelo priljubljena. Vsi grški junaki, državniki, modrijani, pisatelji in druge ugledne osebe so imele košate brade in brke.

Z nošenjem brade in brk se je pečalo celo že mnogo učenjakov, izmed katerih so mnogi trdili, da je nošenje brade znak neomikanoosti in nekulturnosti. Nemški učenjak Schopenhauer pravi v neki knjigi, da brade omikani narodi ne smejo nositi in da je obrito lice znak civilizacije.

Schopenhauer je to napisal pač zaradi tega, ker sam ni nosil brade. Brez brade in z brado je imel on silno grd obraz. Naziranje, s katerim se spravlja brada v zvezi z omiko, izvira izza rimskih časov, kajti Rimljani so imenovali vse neomikane narode barbore (po naše pomeni to bradate ljudi), ker so tedanji neomikani narodi nosili brado, dočim so se Rimljani brili. Ruski car Peter Veliki je sigurno smatral svoje podanike za barbore, ker jim je zapovedal, da se morajo briti. Hotel jih je s tem civilizirati. Veliko nagnenje do nošenja brade ima semitsko plemo (h kateremu spadajo tudi Judje) in Germani (med njimi v prvi vrsti Nemci). Navzlic nošenju brade pa pomenijo ti narodi mnogo v zgodovini kulture in napredka. Končno je brada zelo priljubljena pri Turkih. Kateri Turek si neki more predstavljati svojega proročnika Mohameda brez brade?

Otroci se bradatih moških običajno zelo boje. Kdo ve, mogoče imajo prav. Brada zakriva del lica, a z lica se da brati značaj človeka. Lažje je uganiti misli obritega moškega, nego bradatega. Zato pravijo sedaj o Angležih, ki si hočejo zopet puščati brade in brke, da hočejo z brado zakriti del obraza in s tem del svojih misli.

Nošenje ali britje brade pač danes ne pomeni nič drugega, nego vprašanje mode, oziroma tudi okusa. Če mi bo ugajala brada, si jo bom pustil rasti, če tudi me tisoč modrijanov proglasi za barbara. Za časa Napoleona III. so nosili

takozvano napoleonsko močno špičasto brado. Nemci, ki so hoteli biti podobni svojemu cesarju Viljemu, so nosili, kot on, navzgor zavite ostre brke.

Sedanja moda je bila: brez brade in brez brk. Angležem, ki so to modo uvedli, je začelo obrito lice naenkrat presedati. «Pustimo si rasti brade,» so dejali. — Kmalu bo cela Anglija kosmata, kot so kosmati ruski boljševiki, ki nosijo brade in brke košate kot levja griva. Zlobneži trdijo, da so Angleži sprejeli to modo ravno od boljševikov. Angleži so bili namreč prvi na zapadu, ki so sklenili z boljševiško Rusijo trgovinsko pogodbo. Pri pogajanjih, ki so se vršila v Londonu, je bilo med boljševiškim zastopstvom baje par krasnih kosmatežev, ki so London silno navdušili za uvedbo te mode.

Ženski kotichek.

Sadje in zelenjava. V nemškem društvu za ljudsko higijeno je govoril nekoč berlinski higijeničar, profesor dr. Rubner o tem, kako uporabljati sadje in zelenjavo v ljudsko-higijeničnem in narodno-gospodarskem oziru in je izvaljal med drugim tudi sledeče: Zelenjavo in solato je treba bolj vpoštevati. Četudi ne smejo biti zelenjave in solata izključna hranila, zaslužijo vendar več pozornosti. Zelenjave in solata imajo mnogo več vapnene vsebine kot animalična hranila. Pri teh je več magnezije. Sadje je že od nekdaj dobrodošlo hranilo. Seveda se ne smemo nikdar omejiti samo na eno jed. Sadje je zdravo in okusno, le ako je popolnoma zrelo. Seveda ne more sadje nameščati mesnate hrane. Sadje bodi le nekaj za užitek po obedu. V prilog ljudskemu zdravju bi bilo, ako bi se sadje in zelenjavo dandanes bolj vpoštevalo in ako bi ju ne manjkalo po nobenem obedu.

Perilo. Ko namakaš perilo, prideni dotični vodi nekoliko bencina. Tudi milnici, v kateri kuhaš perilo, prideni nekaj bencina. Če storiš to, ti ni treba perila tako zelo mencati in ne uporabljati tako velike množine mila kot sicer. Olajšaš si torej delo, perilo pa bo vkljub temu lepo belo in mehko.

Proti plesnivosti. Na kraje, kjer stvari rade splesnijo, postavi posodo z živim apnom, ki naredi zrak suh in čist in tako odpravi plesnobo.

Varčna gospodinja
rabi edinole

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša!

Naznanilo!

Koncesij. potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani

se je preselila

iz Gosposvetske ceste št. 13 (Kolizej) v Kolodvorsko ulico št. 41, blizu glavnega kolodvora.

Najkrajše linije čez Havre, Cherbourg in Antwerpen v Ameriko.

Delniška glavnica:
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wlen.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.